

LBRIS

We know
books

LEWIS
CARROLL

ALICE
ÎN
ȚARA MINUNILOR

*Traducere și prefață
de Eugen B. MARIAN*

EDITURA
PRUT

lămurite ale unei ferme, pe când mieunatul pisicii avea să înlocuiască suspinele amare ale Broaștei-Țestoase.

După aceea, și-o închipui pe surioara ei, devenită, cu timpul, femeie în vârstă, se gândi cum avea să păstreze veșnic inima simplă și iubitoare a copilăriei sale și cum avea să strângă în jurul ei alți copilași și să-i facă să le strălucească și să li se aprindă ochii cu multe povești neînchipuite, poate chiar cu Țara Minunilor, visată cu mult în urmă, și cum avea să împărtășească toate durerile lor simple și să găsească plăcere în simplele lor bucurii, amintindu-și de propria copilărie și de fericitele zile de vară.

CUPRINS

<i>Matematica visului</i> de Eugen B. Marian.....	5
PREFAȚĂ.....	15
CAPITOLUL I. În vizuina Iepurelui	17
CAPITOLUL II. Heleşteul lacrimilor	25
CAPITOLUL III. O întrecere și o poveste lungă	30
CAPITOLUL IV. Iepurele trimite un bilețel.....	40
CAPITOLUL V. Sfaturi din partea unei omizi	49
CAPITOLUL VI. Porc și piper	58
CAPITOLUL VII. Un ceai între nebuni	69
CAPITOLUL VIII. Crochetul Reginei.....	78
CAPITOLUL IX. Povestea Falsei Broaște-Țestoase	88
CAPITOLUL X. Cadrilul Homarilor.....	97
CAPITOLUL XI. Cine a furat prăjiturile?	105
CAPITOLUL XII. Mărturia lui Alice.....	113

Ilustrații de John Tenniel

Vreau să vă povestesc o întâmplare cu totul neobișnuită, deși i se poate ivi în cale oricui, dacă se află demn de ea...

Nici vorbă, să fi călărit pe o ghiulea de tun, ca expertul în imposibilități, baronul Münchhausen, ori să fi avut, cel puțin, farmecul irezistibil al șugubățului și neastâmpăratului Lelio al lui Goldoni, m-ați fi crezut cu ochii închiși – eventual și cu urechile...

Dar fie ce-o fi: cine nu riscă nu câștigă, nici măcar prieteni de o zi, sau cititori de trei ore.

Mă plimbam liniștit și nevinovat, dar nu și cu mâinile la spate – îmi place să văd tot timpul ce fac mâinile mele. Nu le las de capul lor, altfel poate ar ajunge la antipozi, ori în sertarele vreunui geniu...

Unde eram?... Da, da, în acest ocol de optzeci de pași în jurul încăperii mele de lucru, am ajuns în dreptul bibliotecii și cugetam cam amar – câtă înțelepciune și câte vorbe de duh închid între copertele lor toate cărțile încă necitite (o majoritate zdrobitoare!), când m-am simțit tras de mânecă. M-am întors spre toate punctele cardinale, chiar și spre cele episcopale, și – nimic. Totuși, gestul continua, cu insistența politicienilor când își culeg și ademenesc alegătorii. Se vede treaba că mâna era dintr-o ectoplasmă de mare lux, invizibilă și intușabilă, totuși irezistibilă. În plus, în jurul meu a plutit ca o aureolă sonoră un glas suav, candid și insinuant: „Vino cu mine, haide, nu pregeta; vino și vei fi alt om...”

— Mulțumesc de invitație, numai că mă simt încă bine în pielea mea – de ce să fiu altul, când cel de față încă nu s-a uzat decât parțial?...

— Vezi că ești încă prea om terestru – până și extraterestrii își schimbă pielea din cinci în cinci veacuri – după măsurile voastre... Zău, nu mai sta pe gânduri, urmă vocea și, treptat, m-am simțit pătruns de un farmec învăluitoare și surprins de dorul de a descoperi țări și stări necunoscute...

— Perfect, m-ai convins, te voi urma până la capătul cărții, și în fața mea se întrupă o arătare fragilă, numai surăs. Parcă te cunosc de undeva...., am îngânat.

— Te cred! Și eu te știu ca pe un cal breaz... Nu degeaba sunt vecină cu prințul și cerșetorul și chiar cu yankeul nimerit, așa necioplit cum era, tocmai la curtea regelui Arthur...

— Păi, atunci, trebuie să fii... Alice.

— În persoană. Fina lui Lewis Carroll, care, deși s-a grăbit să nu spună nimănui, a descoperit, perfecționat și dezvoltat matematica visului.

— Trebuie să fie o știință foarte exactă. Dar, nu te supăra, lămurește-mă și pe mine – cum a izbutit să le îmbine? Eu unul știu că, în liceu, la o teză de matematici, după ce sărisem cu bine pârleazul a vreo zece operații trăsnitoare, m-am înălțat câteva clipe într-un vis și, scriind $25 \times 25 = 525$, am picat într-un coșmar până la nota trei...

— Fleacuri! Ce făceai tu atunci nu era nici matematică, nici vis veritabil.

Dar ți-a servit la ceva în viață?

— De obicei, ca să-mi calculez mai rapid pierderile...

— Păi vezi? Nașul meu – care nu se teme deloc de comedia „Orice naș își are nașul!” – a trasat în aer o seamă de legi precise, atât cât pot fi de precise acolo unde te duc eu, în Țara Minunilor.

— Sper că nu se cere o vamă prea mare, am șoptit eu, cu gândul la cele șapte vămi ale văzduhului și la ultimul aeroport pătimit.

— A, nu te teme! mă încredință Alice, care devenea tot mai simpatcă și mai sigură de ea, ca o carte pe care o știi pe de rost.

La noi, vameșii s-au pocăit de păcatele lor trecute și valutare și, ca să le ispășească, s-au angajat pe post de croșe la crochetul reginei de cupă.

— Aha, i s-a dus buhul, nu e numai roșie toată, dar și foarte colerică.

— Lasă, că e și o mare reformatoare. Ea a introdus principiul: mai întâi sentința, apoi verdictul. În felul acesta, nu suntem amenințați de creșterea fără măsură a populației...

— Înțeleg. Câte capete, atâtea păreri – și câte păreri, atâtea capete mai puțin... Dar regina asta de cupă joacă și bridge?

— Nu poate să sufere jocul ăsta stupid! O scoate din sărite până și numele: auzi colo, bridge, pod, adică – să fie oricând amenințată să cadă, poate chiar în apă, pentru o nenorocită de exoflă¹ majoră a adversarului?

Am înțeles rezervele reginei și mi-am urmat drumul, sorbind din priviri tot ce zăream.

¹ Exoflă – carte falsă, carte fără valoare la anumite jocuri de cărți.

Călăuza mea grațioasă îmi întrerupse, după un răstimp, contemplația extaziată, spunând:

— Nu vreau să las lucrurile la jumătate, ca pe tărâmul vostru, unde oricine crede că poate face orice și orice se face oricum. Trebuie să-ți mai explic de ce nașul meu, Lewis Carroll, a făcut din vis o cheie universală, cu sprijinul matematicii.

— Sunt numai urechi.

— Mai întâi, visul extrage rădăcina pătrată din realitate și, astfel, obține iluzii proaspete.

— Excelent. Ale noastre sunt, adesea, cam stătute...

— Pe urmă, poate că nici tu nu ai uitat: minus cu minus face plus, așa că, prin vis, un eșec adunat cu o dezamăgire dă o mare speranță. Iar cât privește regula de trei simplă – acum e clar că e mai mult decât simplă: nu există, aici, niciun fel de regulă!

Am răsuflet ușurat și m-am delectat în continuare cu priveliștea, constatând uimit că nu răsăreau de nicăieri cartonul ori tabla hidoasă a vreunei pancarte: „Interzis!”, „Nu călcați pe iarbă – o pașteți!”

Totuși, nu mi-am putut stăpâni altă nedumerire:

— Bine, bine, aici totul te atrage, te îmbie – oricum, nu e nici urmă de invitații speciale: „Poftiți în Țara Minunilor! Confort și relaxare! Pentru grupuri, oferim gratuit poze suvenir în colectiv!”

— Asta mai lipsea! a pufnit neasemuita Alice. La noi, înseși locurile și locuitorii lor sunt o invitație vie – noi am rămas niște eterni naivi: ne bizuim nu pe vorbe, ci pe fapte!

Am plecat capul, jenat. Dar nu m-am dat bătut așa ușor – năravul din fire n-are lecuire. Doar se știe că nu trebuie neapărat să ai dreptate, e destul să-ți îneci conlocutorul sub un torent de vorbe goale.

— Ia stai, cum rămâne atunci cu: „Reclama e sufletul comerțului”? Chiar dacă voi nu faceți comerț, un dicton atât de antic și prăfuit trebuie respectat.

Alice s-a încrunțat ușor și m-a pus la punct ca pe un ins pe puncte:

— Află că noi ne ghidăm după un confrate canadian, mai tânăr cu vreo trei decenii, al nașului meu, pe nume Stephen Leacock. Era atât de hazos, încât studenții se prăpădeau de răs citind tratatul lui de economie politică.

— Nu mă mir. Și noi râdem uneori cu lacrimi și cu noduri, când vedem cum roadele economiei politice...

— El spunea, Dumnezeu să-l ierte, dacă are timp: „Reclama poate fi definită drept tehnica prin care este blocată inteligența atâta timp cât să duci mâna la buzunar”.

Am răs cu un sfert de gură, păstrându-mi celelalte trei sferturi pentru prilejuri mai fericite, și mă pregăteam să cer adresa moștenitorilor canadianului, când m-a oprit un țistuit energic.

— Aoleu, a regretat călăuza mea, poftim că am tulburat meditația Preaînțeleptei Omizi.

Într-adevăr, la o simplă ochire cu lupa, puteai admira, în toată măreția staturii sale de opt centimetri, o omidă verde pal.

Se uită de sus la noi și apoi catadicsi să mi se adreseze, cu un glas împrumutat din *Rigoletto*:

— Dacă tot m-ați deranjat, spuneți-mi măcar cum de s-a pripășit pe aici un biped, și încă îmbrăcat țăfnos, după ultima modă de acum trei decenii?

— A, străstrăstrămătușă, îmi luă de îndată apărarea Alice, rămânând cu încă o străbună în gât, dânsul se plimba prin fața bibliotecii unde îmi petrec eu weekendurile – știe și domnia ta că inima mea, așa ectoplasmică cum e, încă balansează între prinț și cerșetor. Admira puzderia cărților necitite când l-am invitat să dea o raită prin Țara Minunilor... Dar cum vă merge cartea? (Și îmi șopti fulger: „Știi, se menține așa de verde deoarece consumă numai verdețuri, vitamine naturale, direct din pământ, din iarbă verde”.)

— Binișor, molfăi veterana, desfătându-se cu un microscopic fir de iarbă, am ajuns la Renaștere cu tomul meu „Primii mei trei sute de ani”. Am obținut, între timp, și un succes neașteptat: prefața o să mi-o scrie bunicul meu.

Nici măcar în ambianța aceea feerică și salutară nu mi-am putut înfrâna deformația profesională de ziarist și am susurat:

— Aveți vreo amintire mai deosebită din acest scurt interval al juneții domniei voastre?

Înțeleapta Omidă își încreți câteva inele și suspină:

— O, da, mă înduioșez și acum când revăd scena... La poalele unui castel pe care un mic pâlț de artizani ai primăriei din apropiere îl restaura de prin veacul al 13-lea, un cavaler turnat în zale – ținută sport, 40 de kilograme, care permitea urcarea pe cal cu o macara simplă –, un cavaler tras ca prin inel de oțel-beton, își lua rămas-bun de la neprihănită castelană: „Mult iubita mea, eu plec la războiul de o sută de ani – ai grijă. Nu închiria nimănui vreo aripă – au să-ți lase o asemenea notă de telefon, de-o să trebuiască să-ți vinzi bijuteriile de familie... Iar dacă, cumva, în intervalul acesta, ți se ivește vreo odraslă, să-mi dai de veste degrabă. Pentru asta ți-l las pe Ducipal – e un armăsar de zece cai-putere!” Și a plecat falnicul cavaler, și cred că nu s-a mai înturnat la cuibul lui de vulturi. A căzut prins – un suspin de efect mă convinsese că Omidă urmase și arta dramatică cu Boccaccio – și soția a uitat a plăti răscumpărarea...

Ne-am prosternat, cu burta lipită de iarbă, în fața ilustrei autoare și ne-am depărtat, păș-păș.

— Ce zici: ce demnitate, ce savoir-vivre, oftă admirativ Alice. E drept că toată lumea o iubește. Are un singur dușman: pe McDonald's.

Străbătând pajiștea înmiresmată, unde creștea în voie până și iarba-fiarelor, atenția mi-a fost atrasă de un personaj mai ieșit din comun, dacă nu și din balamuc.

Se semnala, în primul rând, prin ținuta lui elegantă și originală: cureaua pantalonilor juca rolul de cravată, pantofii îi purta comod, cu botul la spate, iar la încheietură strălucea o pendulă migălos sculptată. Pe cap, avea o pălărie cu origine incertă, încrucișată, care trăda pe adversarul jurat al discriminării rasiale între diferitele acoperăminte de țeastă. Era înzestrată cu pene, pampon, panglici de marinier, plus o săgeată de catifea pe care era brodat cu purpură: „Atențiune, copil întârziat”.

Când să deschid iarăși gura pentru un interviu în exclusivitate și necontrolat de victimă, Alice mă cenzură cu mâna și-mi șopti conspirativ:

— Lasă-l în plata Domnului, că regina tot nu-l plătește. Asta este celebrul Pălărier Nebun.

— Dar nu pare mai nebun decât mulți alții. După cum pășește, nu suferă nici măcar de nebunia vitezei.

— Ce știi tu – după câteva ceasuri de colindat împreună, ne tutuiam – el e un nebun serios: e ieșit din minți tot timpul, nu ca printre oamenii tăi, doar când se ocupă de treburi însemnate.

— Și e cu-adevărat pălărier?

— Ce contează? Ca multe alte personalități de vază nu știe nimeni cu ce se ocupă. Dar pesemne că are venituri respectabile, fiindcă Saint Laurent voia să lanseze pălăria lui – zicea că are șarmul candorii și e greu de imitat –, i-a oferit pe ea trei mii de vise. Dar el nu se desparte de ea; pretinde că nu ar putea purta altceva și i-ar rămâne nebunia descoperită.

— Cu alte cuvinte, e gata să strige și el: „O pălărie, o pălărie, împărăția mea nevăzută pentru o pălărie!”

— Sigur, zice că e nouă-nouță, ca pe vremea lui Panurge, de la care a moștenit-o fără taxe.

Deodată, fără nicio explicație, musafira prea multă vreme ignorată a bibliotecii mele mă trase de mânecă și-și pecetlui gura cu degetul ei de aer. Atunci, ochii mi-au căzut pe primul afiș întâlnit în prodigioasa mea călătorie, atât de bogată în învățăminte și descoperiri: „Liniște! Aici se doarme nonstop!”

Era o vizuină confortabilă, cu încălzire centrală de la lava aflată la vreo două sute de metri adâncime.

După ce am depășit-o, Alice mi-a oferit toate datele necesare și despre acel locaș incredibil.

— Știi, este locuința și sediul Bursucului. În toiul verii, când canicula dilată timpul, izbuteste să doarmă și 28 de ore pe zi.

— Tii, asta e ceva pentru Cartea Recordurilor Guinness!

— N-ai nimerit-o, e o ființă extrem de modestă. Atâta doar: pentru somnul meu, mă iau de piept cu Dumnezeu! E drept că are și discipoli.

— Asta-i bună! Până și insomniacii incurabili ajung să se deprindă cu 2-3 ore de somn.

— Discipolii ăștia sunt de alt soi: vor să se deprindă cu somnul de veci. De altfel, a avut și unele oferte.

— Din partea cui?

— Văzându-l cât de senin și contaminant doar me, un delegat al Parlamentului l-a invitat să vină ca model printre aleșii națiunii. Dar el nu s-a prins; a zis că în vizuina lui nu-i dă nimeni ghionți ca să-l trezească pentru votări...

— Are dreptate. Când te trezești din asemenea somn, nu înseamnă că ești și deștept...

În clipa aceea, am avut impresia că mă împiedic de o arătare stereoscopică. Aducea a iepure, dar acum se zărea, în același timp, din față, din profil și din trei sferturi – mai dihai decât în trucajele lui Steven Spielberg – nu eram sigur dacă e, cumva, jumătate de om călare, fie jumătate de iepure șchiop, ori vreun debitor care fuge iepurește de portărei, ori vreun mafiot deghizat.

— Fii liniștit, este Iepurele de Martie, mă încredințăm Alice. Nu-l poți prinde niciodată, nici nu știi unde locuiește cu adevărat, ca un om de afaceri pursânge.

— Și nu i se poate urmări nici corespondența? se trezi ziaristul din mine.

— Aș, și-o scrie pe foi de varză dimineața, și, până seara, e ronțăită de semenii lui. Se spune că ar spăla la negru sfeclă, dar nu e dovedit. Există un singur mijloc să-l mai oprești: când pronunți cuvântul „măslină”. Dar, până să-l rostești, el a și dispărut.

Am renunțat la continuarea anchetei mele improvizate, ca să nu alerg degeaba după doi iepuri. Mai ales, indiferent de lipsa unor măsurători ale timpului, orele curgeau ca dintr-o clepsidră spartă și eram nevoit, vai, să mă întorc în bibliotecă, în camera mea de lucru și în toată rutina.

Alice îmi ghicise suferința.

— Fii sigur că nu te obligă nimeni și nimic să te întorci, decât propria ta inerție. Gândește-te bine: visul este o minunată minciună, care te face să-ți dai seama de adevăr.

— Da, nici vorbă, și o să păstrez pentru totdeauna o amintire cât se poate de vie acestei cutreierări fără seamăn prin Țara Minunilor...

Amintire! pufni Alice. Sărmană memorie, care merge doar îndărăt! Memoria trebuie să ți se deschidă și spre înainte, afundată în oceanul viitorului, nu neagră, ca a profetilor cutremurelor inexistente, nici roz sau de aur, ca promisiunile electorale, ci totdeauna colorată în curcubeul ademenitor al neprevăzutului.

— Am să mă străduiesc din răsputeri – merită. Ei, dar ce văd? Ne-am întors de unde am plecat?

— La noi ăsta nu e un cerc vicios – e un cerc virtuos. Și, în niciun chip, nu vrei să rămâi printre noi? Îmi zâmbi îmbietor Alice, mai întrupată ca oricând.

Am ridicat din umeri.

— Vai, da, e imposibil. Cine o să plătească, în locul meu, lumina, gazele? Ce vor zice vecinii: „Uite, dezertorul naibii!” Ce vor zice cititorii? „Parcă tot găseai ceva de ciugulit în paginile lui stufoase...”

M-am despărțit cu inima grea și cu consolarea că o găsesc în bibliotecă în fiecare weekend, câtă vreme încă nu s-a decis între priinț și cerșetor.

Iar voi, dragi copii, ca să vă simțiți ca la fața locului în Țara Minunilor, e de ajuns să vă plimbați pagină cu pagină, culegând din acele locuri de basm, una câte una, luminițe care să facă o torță vie și să șteargă, să arunce cât colo cenușiul cotidian, deschizând larg porțile visului!

Și celor mai vârstnici le este la îndemână astfel de terapie. Citind cu râvnă și urmând-o fidel pe fina lui Lewis Carroll, până și un domn mustăcios de vreo 40 de ani, cu mâna mereu pe telemobil, poate ușor să-și scadă vârsta, să ajungă complet chel și nud, la vârsta de minus doi ani... Cine încearcă primul?

Eugen B. MARIAN

P.S. Charles Lutwidge Dodgson – pe numele său veritabil, înainte de a-și lua pseudonimul devenit celebru, Lewis Carroll – s-a născut la 27 ianuarie 1832, în orașelul Daresbury, într-o familie cu o frumoasă tradiție intelectuală.

La 1845, are prima manifestare de autor: *Poezie utilă și instructivă* – un fel de mic serial de almanahuri adresat cercurilor familiale restrânse și scris în lunile sale de vacanță.

În 1846, intră la unul dintre cele mai prestigioase colegii britanice, Rugby, după absolvirea căruia, în 1851, se înscrie la Christ Church College din cadrul Universității Oxford. Își încheie studiile în 1854 și devine, în scurtă vreme, profesor chiar la colegiul ale cărui cursuri le urmăsea cu mult succes.

În anii următori, în ambianța de efervescență artistică în care fusese pe deplin asimilat, stabilește relații amicale cu câțiva scriitori însemnați ai vremii: Alfred Tennyson, poet, John Ruskin, critic plastic și literar, W.M. Thackeray, prozator.

Anul 1860 marchează debutul ca autor al lui Charles Dodgson în domeniul specialității sale: volumul intitulat *Însemnări asupra primelor două cărți ale lui Euclid*. Urmează *Formule de trigonometrie plană*, apărut în 1861. În cursul aceluiași an, la 4 iulie, tânărul profesor face o plimbare pe Tamisa, împreună cu cele trei fetițe ale decanului Facultății de Matematică, dintre care cea mai mare se numea Alice. În acele ceasuri, de molcomă plutire pe apa bătrânului fluviu, se naște povestea care va fi nucleul central al viitoarei sale capodopere *Alice în Țara Minunilor*, inițial destinată să apară sub titlul *Călătoriile subpământene ale Alicei*. Primul manuscris a fost oferit în dar celor trei gingașe prietene – în mod personal Alicei, în 1865.

Între timp însă, autorul, grijuliu cu prezentarea cât mai adecvată și spiritua-lă a surprinzătorului său op, ajunsese la o înțelegere cu prestigiosul artist plastic Sir John Tenniel în privința ilustrațiilor.

În 1867, setea de a cunoaște locuri și oameni noi a celui devenit, pentru publicul larg, Lewis Carroll este parțial împlinită de o călătorie cu un traseu foarte cuprinzător: Colonia (Köln), Berlin, Varșovia, Sankt Petersburg, Moscova, până la îndepărtatul și pitorescul Nijni Novgorod.

La întoarcere, este studiată cu pătrundere o altă fațetă a complexei opere euclidiene: *Tratarea algebrică a celei de-a cincea cărți a lui Euclid*.

Scriitorul revine la uneltele sale în 1869, cu *Fantasmagorii și alte poeme*. Dar o etapă definitivă pentru portretul literatului o marchează continuarea aventurilor uimitoare ale eroinei sale în volumul (titlul exact al ediției originale) *Ce-a văzut Alice trecând prin oglindă* (1872).

Fantezia este, acum, total dezlănțuită și se desfășoară pe parcursul unui pseudoroman de aventuri (ca un fel de replică parodică, în cheie grotescă, la *Moby Dick*) – *Vânătoarea snarkului*, faptură fabuloasă, „nevăzută, necunoscută”, zămislită de prodigiosul Lewis Carroll (1876).

Într-un registru oarecum mai „cuminte” se situează, în 1879, *Dublett – jocuri de cuvinte*, un fascinant stimulent pentru îmbogățirea vocabularului, ascuțirea spiritului analitic și creșterea rapidității de gândire.

La împlinirea vârstei de o jumătate de veac (1882), se retrage de la catedră, continuându-și totuși cu perseverență și acuitate activitatea științifică. Stau mărturie a acestei consecvențe *Jocul logicii* (1886) și *Curiozități matematice* (1887), completată ulterior de *Curiozități matematice II* (1893).

Mai puțin comentată de cunoscătorii și exegeții operei sale este *Silvia și Bruno*, care a văzut lumina tiparului în 1889.

Cu accente de precursor, chiar vizionar, într-o direcție mai deloc abordată până la el, este lucrarea *Logica simbolică* (1894).

Cântecul lebedei este, pentru fecundul și multilateralul părinte al Alicei, cu- legerea *Trei apusuri de soare și alte poeme*, după care apune și el, la 4 noiembrie 1898, pășind însă în lumina de nestins a gloriei.

Rezonanța și iradierea celor două cărți ale sale, care s-au dovedit curând a fi o hrană spirituală aleasă pentru toate vârstele, a crescut în progresie geometrică de la un deceniu la altul. Scrierile sale au fost incluse în bibliografia utilă și chiar necesară în domenii atât de diferite ca: literatură, filozofie, lingvistică, mate- matică, logică și istoria fotografiei (Lewis Carroll era și un pasionat și talentat fotograf).

Se pare însă că o veritabilă explozie editorială și critică prilejuită de cărțile lui Lewis Carroll (în care au fost folosite o seamă din jocurile celor trei fetițe care au intrat, fără să aibă habar, în istoria literară...) s-a produs în anii '60 ai secolului trecut.

Cel mai elocvent ne arată acest lucru volumul compact, foarte riguros și selectiv documentat, scos de Edward Guliano, conferențiar la Institutul de Tehnologie din New York și editor al colecției *Studii despre Lewis Carroll*. Editată în 1980 la Charlottesville, sub auspiciile Universității Virginia și ale Fundației *Lewis Carroll Society of North America*, lucrarea consemnează, între 1960 și 1970, apariția a 245 de ediții din cele două cărți care o au ca protago- nistă pe Alice, în cele mai variate limbi (ordinea lor e pur alfabetică): arabă, chineză, coreeană, croată, daneză, ebraică, germană, italiană, japoneză, portu- gheză, spaniolă, rusă, ucraineană, fără a uita și altele, mai „exotice” – bunăoa- ră singhaleza (Sri Lanka).

Desigur că cele mai prețioase, din această multitudine de ediții, rămân două: cea lansată, în 1969, de reputata editură *Putnam Press* din Londra, ilustrată de Salvador Dali, și cea girată de *Manus Press* din Stuttgart, prilejuind câteva in- spirate „unicate” (deși reproduse în multe exemplare) ale genialului Max Ernst.

Nu este de mirare, în acest context, că în același deceniu, 1960–1970, au fost semnate 172 de lucrări abordând critic sau biografic personalitatea lui Lewis Carroll.

Orice alt comentariu este de prisos.